

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za teška
kršenja međunarodnog humanitarnog
prava počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 16. mart 2015.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 16. marta 2015.

TUŽILAC

Protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA IZMJENU ZAŠTITNIH MJERA ZA
SVJEDOKE KOJI SU SVJEDOČILI NA ZATVORENOJ SJEDNICI**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za izmjenu zaštitnih mjera za svjedoke koji su svjedočili na zatvorenoj sjednici", podnesenom na javnoj osnovi 22. januara 2015. godine (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Kontekst i argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu traži da Vijeće, na osnovu pravila 73 i 75 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), (i) naloži Službi za žrtve i svjedoke Međunarodnog suda (dalje u tekstu: SŽS) da kontaktira 28 svjedoka koji su u ovom predmetu svjedočili na zatvorenoj sjednici ili čija su svjedočenja na zatvorenim sjednicama u ranijim postupcima uvrštena u spis na osnovu pravila 92*bis* (dalje u tekstu: Svjedoci), kako bi utvrdila pristaju li na izmjenu svojih zaštitnih mjera; (ii) naloži SŽS-u da o rezultatima izvijesti Vijeće i strane u postupku; i (iii) s tim u skladu izmijeni zaštitne mjere.¹ On iznosi argument da je to neophodno kako bi se (i) promovisao javni karakter njegovog suđenja; (ii) poštovalo njegovo pravo da bude saslušan; i (iii) zaštitila prava svjedoka da se oslone na zaštitne mjere koje su im odobrene.²

2. Optuženi dovodi u pitanje pravnu osnovu po kojoj vijeća u javnim presudama upućuju na svjedočenja data na zatvorenim sjednicama, a da pritom stranama u postupku ili svjedocima ne omoguće da se izjasne, posebno u situacijama u kojima su zaštitne mjere prenesene iz drugih predmeta.³

3. On, pored toga, tvrdi da bi Svjedoci, koji možda jesu bili zabrinuti u vezi sa svjedočenjem na tekućem suđenju koje mediji pomno prate, sada možda pristali na to da se njihova svjedočenja u pismenoj presudi ili podnesku pomenu na način koji ne otkriva njihov identitet.⁴ Optuženi sugerše da, u slučaju da bilo koji od Svjedoka pristane na izmjenu svojih zaštitnih mjera, strane u postupku predlože javnu redigovanu verziju transkripta njegovog svjedočenja ili "pismene izjave".⁵ Čak i ako neki od Svjedoka ne daju svoj pristanak, optuženi zadržava pravo da na pojedinačnoj osnovi podnosi daljnje podneske u kojima će

¹ Zahtjev, par. 1, 11.

² Zahtjev, par. 10.

³ Zahtjev, par. 4, 7-9.

⁴ Zahtjev, par. 10.

⁵ Zahtjev, par. 12.

izložiti razloge postojanja izuzetnih okolnosti koje opravdavaju izmjenu njihovih zaštitnih mjera.⁶

4. Dana 4. februara 2015. godine, Tužilaštvo Međunarodnog suda (dalje u tekstu: tužilaštvo) podnijelo je "Odgovor tužilaštva na Zahtjev za izmjenu zaštitnih mjera za svjedoke koji su svjedočili na zatvorenoj sjednici" (dalje u tekstu: Odgovor), u kojem se usprotivilo Zahtjevu.⁷ Tužilaštvo iznosi argument da je Zahtjev spekulativne prirode.⁸ Tužilaštvo tvrdi da bi njegovo odobravanje (i) u najboljem slučaju marginalno doprinijelo javnom karakteru ovog postupka; (ii) izložilo Svjedoke dodatnom riziku; i (iii) dovelo do rasipanja resursa Međunarodnog suda, s obzirom na to da bi od SŽS-a, strana u postupku i Vijeća zahtijevalo značajan utrošak vremena i resursa.⁹ Pored toga, suprotno tvrdnji optuženog, tužilaštvo iznosi argument da se pravilo 75(G) Pravilnika izričito odnosi samo na "stranu u postupku" i da to što bi Vijeće uputilo na dokaze izvedene na zatvorenoj sjednici ne bi činilo *de facto* izmjenu zaštitnih mjera, zato što Vijeće nije strana u postupku.¹⁰ Tužilaštvo, stoga, tvrdi da bi Vijeće, nakon što opterećenje po resurse Međunarodnog suda do kojeg bi dovelo odobrenje Zahtjeva odvagane naspram njegove "spekulativne i zanemarljive koristi", trebalo da ga odbije.¹¹

5. Dana 9. februara 2015. godine, zamjenica sekretara je, u skladu s pravilom 33(B) Pravilnika, podnijela "Podnesak zamjenice sekretara u vezi sa Zahtjevom za izmjenu zaštitnih mjera za svjedoke koji su svjedočili na zatvorenoj sjednici" (dalje u tekstu: Podnesak). Zamjenica sekretara je navela da Sekretarijat ne posjeduje nikakve informacije koje ukazuju na to da bi ijedan od Svjedoka mogao da pristane na predloženu izmjenu svojih zaštitnih mjera.¹² Pored toga, ona postavlja pitanje kako bi Svjedoci mogli dati svoj obaviješteni pristanak na izmjenu zaštitnih mjera prije nego što im se dostavi "javna redigovana verzija transkripta ili pismenih izjava".¹³ Zamjenica sekretara takođe tvrdi da bi SŽS-u vjerovatno trebalo najmanje šest sedmica da stupi u kontakt sa svjedocima, kojima bi, opet, trebalo dosta

⁶ Zahtjev, par. 12.

⁷ Odgovor, par. 1, 5, 9.

⁸ Odgovor, par. 2.

⁹ Odgovor, par. 1-7.

¹⁰ Odgovor, par. 8.

¹¹ Odgovor, par. 5.

¹² Podnesak, par. 3.

¹³ Podnesak, par. 2.

vremena da pregledaju svoja svjedočenja.¹⁴ Zamjenica sekretara je ukazala i na druge potencijalne komplikacije i resurse koji bi bili potrebni da bi se sve to provelo.¹⁵

6. Dana 12. februara 2015. godine, optuženi je podnio "Repliku u vezi sa Zahtjevom za izmjenu zaštitnih mjera za svjedoke koji su svjedočili na zatvorenoj sjednici" (dalje u tekstu: Replika).¹⁶ Optuženi iznosi argument da Vijeće nema ovlaštenja da u svojoj presudi jednostrano objelodani svjedočenja data na zatvorenim sjednicama i da bi, stoga, trebalo da odobri Zahtjev.¹⁷ On tvrdi da tužilaštvo u svom upućivanju na pravilo 75(G) Pravilnika, kojim se podnošenje zahtjeva za izmjenu zaštitnih mjera ograničava na "stranu u postupku", zanemaruje obavezu Vijeća da poštuje zaštitne mjere, bez obzira na to da li je neka strana u postupku zatražila njihovu izmjenu.¹⁸ Optuženi takođe tvrdi da bi Vijeće, ako u svojoj presudi selektivno i jednostrano objelodani dijelove svjedočenja datih na zatvorenim sjednicama bez prethodnog konsultovanja sa svjedocima, moglo izložiti te svjedoke opasnosti.¹⁹ Optuženi tvrdi da bi SŽS-u za kontaktiranje Svjedoka putem telefona trebalo manje od jednog dana.²⁰ On, nadalje, iznosi argument da bi, u slučaju da bilo koji od Svjedoka pristane na izmjenu, strana koja je pozvala svjedoka bila odgovorna za to da identifikuje dijelove njegovog svjedočenja koji bi se mogli objelodaniti javnosti i da bude u vezi sa dotičnim svjedokom.²¹

7. Na kraju, u vezi s navodom da je Zahtjev spekulativne prirode, optuženi objašnjava da je smatrao da nije razborito da njegov tim odbrane sam kontaktira Svjedoke, već da bi bilo primjerenije da to učini SŽS.²²

II. Mjerodavno pravo

8. Član 20(1) Statuta Međunarodnog suda zahtijeva da se postupak vodi uz puno poštovanje prava optuženog i dužnu brigu o zaštiti žrtava i svjedoka.²³ Član 21(2) daje

¹⁴ Podnesak, par. 4, fusnota 5.

¹⁵ Podnesak, par. 4, fusnota 5.

¹⁶ Dana 11. februara 2015. godine, pravni referent Vijeća obavijestio je strane u postupku putem *e-maila* da je Vijeće odobrilo "Zahtjev za odobrenje za ulaganje replike: Zahtjev za izmjenu zaštitnih mjera za svjedoke koji su svjedočili na zatvorenoj sjednici" od 10. februara 2015. godine na osnovu pravila 126*bis* Pravilnika. Dana 10. februara 2015. godine, tužilaštvo je putem *e-maila* obavijestilo Vijeće da neće odgovarati na taj zahtjev.

¹⁷ Replika, par. 6-11, 13-14, 16, 22.

¹⁸ Replika, par. 17-19.

¹⁹ Replika, par. 26.

²⁰ Replika, par. 27.

²¹ Replika, par. 28-29.

²² Replika, par. 24.

optuženom pravo na pravično i javno suđenje uz ograde predviđene članom 22 Statuta, koji obavezuje Međunarodni sud da u svom Pravilniku o postupku i dokazima predvidi zaštitu žrtava i svjedoka, što pored ostalog obuhvata vođenje postupka *in camera* i zaštitu identiteta.²⁴ Kao što je dobro uočeno u prethodnim predmetima pred Međunarodnim sudom, ti članovi odražavaju dužnost pretresnog vijeća da održi ravnotežu između prava optuženog na pravično suđenje i prava javnosti na pristup informacijama.²⁵

9. Pravilo 75(F)(i) Pravilnika predviđa da zaštitne mjere određene u nekom postupku pred Međunarodnim sudom (dalje u tekstu: prvi postupak) za neku žrtvu ili svjedoka ostaju na snazi, *mutatis mutandis*, u svakom drugom postupku pred Međunarodnim sudom (dalje u tekstu: drugi postupak). Pravilima 75(G) i 75(J) Pravilnika propisana je procedura prema kojoj se zaštitne mjere mogu izmijeniti.

III. Diskusija

10. Na osnovu pravila 75(G) Pravilnika, vijeće može da pojača, izmijeni ili ukine zaštitne mjere. Shodno pravilu 75(J), bez pristanka svjedoka, vijeće može, *proprio motu*, ukinuti, izmijeniti ili pojačati zaštitne mjere na osnovu uvjerljivih dokaza o vanrednim okolnostima ili ako bi u suprotnom došlo do neostvarenja pravde. Vijeće je ranije u jednom slučaju ukinulo zaštitne mjere zbog vanrednih okolnosti, kada je jedna svjedokinja svojim izjavama u javnosti o pitanjima vezanim za njeno svjedočenje učinila svoje zaštitne mjere potpuno nedjelotvornim.²⁶

11. U ovom predmetu, optuženi osim vlastitih nagađanja nije predočio nikakve informacije o tome da li bi svjedoci pristali na izmjenu svojih zaštitnih mjera. Isto tako nije uspio da pokaže da postoje ikakve vanredne okolnosti ili da bi došlo do neostvarenja pravde ako Vijeće ne izmijeni zaštitne mjere za svjedoke. Na osnovu informacija koje su mu predočene,

²³ Odluka po Zahtjevu optuženog za izmjenu zaštitnih mjera za svjedoke KDZ490 i KDZ492, 25. mart 2010. godine (dalje u tekstu: Zahtjev za izmjenu), par. 6.

²⁴ Zahtjev za izmjenu, par. 6.

²⁵ Zahtjev za izmjenu, par. 6, gdje se upućuje na Odluku po Zahtjevu tužilaštva za odgađanje objelodanjivanja za KDZ456, KDZ493, KDZ531 I KDZ 532, i izmjenu zaštitnih mjera za KDZ489, 5. juni 2009., par. 6, gdje se poziva na npr. *Tužilac protiv Tadića*, predmet br. IT-94-1-T, Odluka po zahtjevu tužilaštva kojim se traže zaštitne mjere za svjedoka L, 14. novembar 1995., par. 11; *Tužilac protiv Tadića*, IT-94-1-T, Odluka po zahtjevu tužioca kojom se traže zaštitne mjere za svjedoka R, 31. juli 1996. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Tadić* u vezi sa svjedokom R), str. 4; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-PT, Odluka po zahtjevu tužilaštva za zaštitne mjere, 3. juli 2000. (dalje u tekstu: Prva odluka u predmetu *Brđanin*), par. 7.

²⁶ V. Javnu redigovanu verziju "Odluke po Zahtjevu optuženog da se ponovo pozove svjedokinja KDZ080 i da se ukinu zaštitne mjere" izdate 3. jula 2013. godine, 12. mart 2015. godine, par. 14, 16, 24.

Vijeće nije u poziciji da izmijeni zaštitne mjere za svjedoke. Pored toga, Vijeće se nije uvjerilo da bi bilo u interesu pravde da naloži SŽS-u da, na osnovu spekulacija, kontaktira svjedoke kako bi došao do takvih informacija.

12. U vezi s argumentom optuženog da Vijeće *de facto* mijenja zaštitnu mjeru svjedočenja na zatvorenoj sjednici ako u svojoj konačnoj presudi uputi na neko svjedočenje dato na zatvorenoj sjednici, Vijeće primjećuje da time što upućuje na svjedočenje dato na zatvorenoj sjednici ne mijenja zaštitne mjere koje su odobrene datom svjedoku. Nakon što izvrši detaljnu analizu pomenutog svjedočenja, Vijeće može smatrati da je primjereno i dosljedno zaštitnoj mjeri zatvorene sjednice koja je odobrena svjedoku da u svojoj javnoj presudi uputi na određene dijelove pomenutog svjedočenja, a da pritom ne prekrši tu zaštitnu mjeru.

IV. Dispozitiv

8. Shodno tome, Vijeće, na osnovu članova 20, 21 i 22 Statuta i pravila 75 Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 16. marta 2015.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]